

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2011)

2ο Πανελλήνιο Συνέδριο: «Ένταξη και χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»

«Αγαπημένε μου φίλε»: όταν τα «πρωτάκια» μαθαίνουν χρησιμοποιώντας τις Νέες Τεχνολογίες

Δ. Μυλωνάκη

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μυλωνάκη Δ. (2023). «Αγαπημένε μου φίλε»: όταν τα «πρωτάκια» μαθαίνουν χρησιμοποιώντας τις Νέες Τεχνολογίες. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 1149–1152. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/4911>

«Αγαπημένε μου φίλε»: όταν τα «πρωτάκια» μαθαίνουν χρησιμοποιώντας τις Νέες Τεχνολογίες

Δ. Μυλωνάκη

60^ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας, demetra60@gmail.com

Περίληψη

Στην εισήγηση αυτή παρουσιάζουμε και συγχρόνως προτείνουμε ένα Διαθεματικό Σχέδιο Εργασίας με χρήση υπολογιστών που εφαρμόστηκε στην Α΄ τάξη του 60^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πάτρας κατά το σχολικό έτος 2009-2010. Το Σχέδιο σκοπό είχε από τη μια την ενίσχυση στους μαθητές πνεύματος συμφιλίωσης και ειρήνης ώστε να μάθουν να ζουν στο σημερινό πολυπολιτισμικό σχολείο και στην αυριανή πολυπολιτισμική κοινωνία και από την άλλη την παιδαγωγική χρήση των υπολογιστών μέσω της οποίας θα επιτυγχανόταν και ο τεχνολογικός αλφαριθμητισμός των παιδιών.

Λέξεις κλειδιά: διαθεματικότητα, νέες τεχνολογίες.

1. Εισαγωγή

Έχοντας την πίστη ότι το σχολείο πρέπει να δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους, να τίθεται κατά οποιονδήποτε διακρίσεων και να καλλιεργεί πνεύμα συνεργασίας, φιλίας και αλληλεγγύης ανάμεσα στους μαθητές, η δασκάλα αποφάσισε να δουλέψει στην τάξη το Σχέδιο Εργασίας «Αγαπημένε μου φίλε» με βασικό σκοπό τη δημιουργία φιλικής διάθεσης και ομαδικού πνεύματος μέσα στην τάξη. Το Σχέδιο Εργασίας που εφαρμόστηκε στη Α΄ τάξη του 60^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πάτρας κατά το β΄ εξάμηνο του σχολικού έτους 2009-2010 ήταν διαθεματικό και αξιοποιήθηκαν διδακτικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων που περιελάμβαναν τη συμμετοχή των μαθητών σε ποικίλες συνεργατικές δραστηριότητες, αλλά και την ενεργητική προσέγγιση της γνώσης. Επίσης για την σύνθεση και ολοκλήρωσή του χρησιμοποιήθηκαν οι Νέες Τεχνολογίες αφού όπως υποστηρίζουν πολλοί ερευνητές τα παιδιά ανταποκρίνονται θετικά στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και προσαρμόζονται πάρα πολύ γρήγορα (Παναγιωτακόπουλος, 1998).

2. Διδακτικοί στόχοι

Βασικοί στόχοι του σχεδίου είναι οι μαθητές να αναγνωρίσουν την αξία της φιλίας, να μάθουν να σέβονται και να αποδέχονται τη διαφορετικότητα, να αποκτήσουν συνείδηση υπεύθυνου πολίτη απέναντι και στον άνθρωπο και στο περιβάλλον, να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και συλλογικότητας, να αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης καθημερινών συγκρούσεων και να επιτύχουν ένα στοιχειώδη τεχνολογικό αλφαριθμητισμό που θα επέλθει με δραστηριότητες Πληροφορικής που θα διαχέονται

στα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα (Υπ.Ε.Π.Θ. - Π.Ι., 2001). Οι επιμέρους στόχοι δίδονται σε κάθε ενότητα χωριστά παρακάτω.

3. Διδακτική προσέγγιση

Μεθοδολογική προσέγγιση: θα χρησιμοποιηθεί η μέθοδος project που θεωρείται ως το «ιδανικό πλαίσιο κοινωνικο-πολιτιστικής ανάπτυξης του παιδιού, λειτουργικός τρόπος μετάβασης από την εννοιοκεντρική διδασκαλία στη διεπιστημονική σύμπραξη» (Ματσαγγούρας, 2002).

Διδακτική προσέγγιση με ΤΠΕ: Η χρήση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία κρίθηκε απαραίτητη από την εκπαιδευτικό γιατί δεν αποτελούν μόνο ένα διδακτικό εργαλείο, αλλά συχνά λειτουργούν και ως νέο επικοινωνιακό εργαλείο και διαπαιδαγωγούν (Παπαδόπουλος, 2001) Έτσι το σχέδιο περιλαμβάνει δραστηριότητες αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών με τη χρήση μηχανών αναζήτησης στο διαδίκτυο για ανεύρεση πληροφοριών, εικόνων και βίντεο, τη χρήση ιστοσελίδας για την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών, τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για επικοινωνία, τη χρήση λογισμικού επεξεργασίας κειμένου και λογισμικού επεξεργασίας ζωγραφικής. Οι ΤΠΕ στο συγκεκριμένο σχέδιο εργασίας δίνουν τη δυνατότητα στους μαθητές να εργαστούν μέσα σε ένα περιβάλλον ελκυστικό και πολυμεσικό, μέσα στο οποίο οικοδομούν γνώσεις επιλέγοντας λέξεις και εικόνες, οργανώνοντάς τις, συνδέοντας νοητικά τις λεκτικές και τις εικονικές αναπαραστάσεις. Τους δίνουν επίσης τη δυνατότητα να αναπτύξουν ικανότητες οι οποίες θα τους προετοιμάσουν ώστε να αντιμετωπίσουν επιτυχώς την κοινωνία της πληροφορίας και της γνώσης (Μακράκης, 2000).

4. Το προτεινόμενο Σχέδιο Εργασίας

Οι μαθητές που δεν είχαν προηγούμενες γνώσεις σχετικά με τις ΤΠΕ κατά τις επισκέψεις τους στο εργαστήριο πληροφορικής χωρίστηκαν σε 6 ομάδες των 3 και μία των 2 ατόμων αφού η εργασία στον υπολογιστή ευνοεί τη συνεργασία μικρών ομάδων (Ράπτης & Ράπτη, 2003). Προετοιμασία από τη δασκάλα: Δημιουργία της ιστοσελίδας της τάξης (20 γελάκια ψηλά), εγγραφή των μαθητών στο Gmail, ενημέρωση των γονέων σχετικά με το θέμα, τους στόχους του σεναρίου και τη σχέση που πρέπει να έχουν υπολογιστής και παιδί. Ο ρόλος της εκπαιδευτικού: θα είναι υποβοηθητικός και εμπνευστικός στο πλαίσιο της ζώνης της επικείμενης ανάπτυξης (Vygotsky, 1978). Υλικοτεχνική υποδομή: οργανωμένο εργαστήριο πληροφορικής με απαραίτητα λογισμικά και σύνδεση στο διαδίκτυο. Η δραστηριότητα είναι απόλυτα συμβατή με το Α.Π.Σ. αφού αφορά στην καλλιέργεια του προφορικού και γραπτού λόγου, στην καλλιέργεια της φαντασίας και της δημιουργικής σκέψης.

5. Ενδεικτικές δραστηριότητες

5.1 Τι είναι φίλια, τι είναι φίλος;

Επιμέρους στόχοι: Ενίσχυση διαπολιτισμού, χρησιμοποίηση διαδικτυακού ερμηνευτικού λεξικού, διδασκαλία νέας ανάρτησης στην ιστοσελίδα, αλλαγή Αγγλικών σε Ελληνικά, αλλαγή πεζών σε κεφαλαία, το κουμπί «διάστημα», γραφή λίστας, το κουμπί «α» και το κουμπί της επιλογής στο Revelation Natural Art, αλφαβητική σειρά, ανάπτυξη συνεργασίας και επικοινωνίας στα πλαίσια της ομάδας. Δραστηριότητες: Οι μαθητές αναφέρονται στην φιλία των 5 παιδιών του βιβλίου της Γλώσσας και παροτρύνονται από τη δασκάλα να σκεφτούν την προέλευση του ονόματος του Σαμπέρ. Οδηγούνται στο συμπέρασμα ότι στη φιλία δεν έχει σημασία από ποια χώρα είναι ο καθένας. Στο εργαστήριο συνδέονται με το Λεξικό της ιστοσελίδας και βρίσκουν τον ορισμό της λέξης "φιλία". Πραγματοποιούν την πρώτη τους ανάρτηση με τίτλο «Τι είναι φίλος;». Χρησιμοποιούν το λογισμικό ζωγραφικής Revelation Natural Art όπου γράφουν τα ονόματα των 5 φίλων της παρέας του βιβλίου της Γλώσσας και μετά τα βάζουν σε αλφαβητική σειρά.

5.2 Φίλοι και διαφορετικότητα

Επιμέρους στόχοι: Ενίσχυση διαπολιτισμού και αισθημάτων φιλίας και αλληλεγγύης. Αρμονική συνεργασία ομάδων. Πληκτρολόγηση στο πλαίσιο αναζήτησης Google, το κουμπί «Αναζήτηση Google» και επιλογή κατάλληλου συνδέσμου. Γνωριμία με το Tux Paint, το παράθυρο των έτοιμων εικόνων του και το εργαλείο γραφής γραμμμάτων. Δραστηριότητες: Οι μαθητές παρακινούνται να προβληματιστούν σχετικά με παιδιά διαφορετικής εθνικότητας και χρώματος, με παιδιά που ζουν σε χώρες που γίνεται πόλεμος, με παιδιά που δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις βασικές τους ανάγκες και να εκδηλώσουν φιλικά συναισθήματα προς αυτά ή να πάρουν πρωτοβουλίες. Επισκέπτονται την ιστοσελίδα της Unicef και μαθαίνουν για το έργο της. Ενημερώνονται για την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Σωματικής Τιμωρίας των Παιδιών και βλέπουν σχετικό βίντεο. Στο Tux Paint φτιάχνουν ένα κολλάζ και το συμπληρώνουν με ένα φιλικό μήνυμα για τα παιδιά αυτά. Γράφουν και λύνουν ένα πρόβλημα πρόσθεσης σχετικό με τα παιδιά της Αϊτής. Στο σπίτι αναλαμβάνουν να αναρτήσουν τα προβλήματά τους στην ιστοσελίδα.

6. Παρουσίαση – Επέκταση – αξιολόγηση

Παρουσίαση σεναρίου: Οι δραστηριότητες παρουσιάστηκαν αρχικά μέσα στην τάξη, αλλά και μέσω της ιστοσελίδας των μαθητών στο ευρύτερο κοινό. Τέλος μοιράστηκε στους μαθητές dvd με το υλικό που δημιούργησαν κατά τη διάρκεια του σεναρίου. Επέκταση σεναρίου: Το σενάριο θα μπορούσε να επεκταθεί και σε άλλα θέματα όπως διαδικτυακοί φίλοι, φίλοι και chat, φίλοι και ζώα, φίλοι και αθλητισμός, κλπ. Αξιολόγηση σεναρίου: Η εκπαιδευτικός έκλεισε το σενάριο με το κείμενο του Ανθολογίου «Ο υπολογιστής μου» και μοίρασε ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση του σεναρίου της. Αξιολογήθηκε ο βαθμός ανταπόκρισης των μαθητών. Ενδεικτικά ερωτήματα: Σου άρεσε το σενάριο; Τι σε δυσκόλεψε; Πώς σου φάνηκαν οι εργασίες στους υπολογιστές; Ποιες σου φάνηκαν ενδιαφέρουσες και διασκεδαστικές; Αξιολογήθηκε το γνωστικό κομμάτι με ερωτηματολόγιο που περιελάμβανε

ερωτήσεις σωστού λάθους. Ενδεικτικά ερωτήματα: Για να συνδεθώ στην ιστοσελίδα μας δε χρειάζομαι κωδικό. Για να μη χαθούν αυτά που γράφω στην ιστοσελίδα μας πρέπει να πατάω πάντα Αποθήκευση. Το γράμμα με το ταχυδρομείο και το ηλεκτρονικό μήνυμα χρειάζονται τρεις ημέρες για να φτάσουν στους παραλήπτες. Η αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των μαθητών αξιολογήθηκε μέσα από συζήτηση.

7. Συμπεράσματα

Η επιτυχία στο γνωστικό επίπεδο ήταν μεγάλη. Ως προς την ανταπόκρισή τους αποδείχθηκε ότι όλοι ευχαριστήθηκαν το σενάριο και βρήκαν τις ασκήσεις στους υπολογιστές ενδιαφέρουσες και διασκεδαστικές. Τα παιδιά ενθουσιάστηκαν με τη χρήση των υπολογιστών και χρησιμοποίησαν τις δυνατότητες της ιστοσελίδας τους πολύ και από το σπίτι. Ως προς τη στάση τους απέναντι στη διαφορετικότητα μπορούμε να πούμε ότι έγιναν πιο φιλικοί και δεκτικοί και κατανόησαν την ανάγκη για ισότητα και σεβασμό προς το συνάνθρωπο απ' όπου και αν προέρχεται. Η χρήση των ΤΠΕ, η εναλλαγή των διαφορετικών διαθεματικών δραστηριοτήτων, η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον τους, έκαναν ευκολότερη τη μετάδοση των γνώσεων και δημιούργησαν ένα περιβάλλον ελκυστικό για τα πρωτόκια που κατέκτησαν τους στόχους που είχε θέσει αρχικά η δασκάλα.

Βιβλιογραφία

- Βοσνιάδου Στέλλα (2002). Πώς μαθαίνουν οι μαθητές. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Μακράκης, Β. (2000), Υπερμέσα στην Εκπαίδευση. Μια κοινωνικο-εποικοδομητική προσέγγιση. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Ματσαγγούρας, Η. (2002). Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παναγιωτακόπουλος Χ. (1998). Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το εκπαιδευτικό λογισμικό. Στο: Κόκκος Α., Λιοναράκης Α., Ματραλής Χ.(επιμ.), Ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση: Το εκπαιδευτικό υλικό και οι νέες τεχνολογίες, Τόμος Γ'. Πάτρα: Ε.Α.Π.
- Παπαδόπουλος, Γ. (2001). Το σχολείο στην κοινωνία της Πληροφορίας. Στο Τσολακίδης, Κ. (επιμ.) Πρακτικά του συνεδρίου: Η πληροφορική στην Εκπαίδευση, Τεχνολογίες, Εφαρμογές, Κατάρτιση Εκπαιδευτικών (σελ.83-88). Ρόδος: ΠΤΔΕ.
- Ράπτης Α. & Ράπτη Α. (2003). Μάθηση και διδασκαλία στην εποχή της πληροφορίας. Ολική προσέγγιση. Αθήνα: Έκδοση συγγραφέων.
- Υπ.Ε.Π.Θ. – Π.Ι. (2001), Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών.
- Vygotsky, L. S. (1978). Mind in society: The development of higher psychological processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.